

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ
В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(14-15 квітня 2022 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 4 від 18.04.2022 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних наук, доцент
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Курило О. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-15 квітня 2022 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 80 с.

©Мукачівський державний університет, 2022

бібліотечної системи Хмельницької територіальної громади Тамара Козицька провела урок медіаграмотності в умовах війни в ефірі програми «Віч-на-віч». Хмельницька міська центральна бібліотека теж приділяє велику увагу питанню інфомедійної грамотності та інформаційної гігієни і підготувала інформаційні повідомлення з цієї тематики. Бібліотеки-хаби цифрової освіти, які діють при Хмельницькій міській централізованій бібліотечній системі, здійснюють інформування внутрішньо переміщених осіб щодо реєстрації в місті, консультують щодо оформлення е-підтримки діючим ФОПам, матеріальної допомоги, перерахунку коштів на підтримку ЗСУ [6].

Таким чином, бібліотеки за допомогою електронних ресурсів різних жанрів долучилися до процесів відновлення життєдіяльності та нормалізації фізичного та ментального здоров'я населення України в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Рубрика «Життя під час війни» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://audio.lib.rv.ua/audiopodcasts/post/5>.
2. Павлуша і Ява [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://t.me/pavlushaiyava>.
3. Бібліографічний огляд «Стрес та домедична допомога» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=OWfNz7L1NPE>.
4. Публічні бібліотеки в реаліях війни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nlu.org.ua/redirect.php?url=http://oth.nlu.org.ua>. (дата звернення: 15.04.2022).
5. Новини Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>.
6. Бібліожиття Хмельниччини: онлайн-бюлетень. – Хмельницьк : Хмельницька обласна наукова бібліотека. – 2022. – № 1.

УДК 821.161.2:37.091.4:098.3(043.2)

ХРУНИК М. В.

Централізована бібліотечна система Мукачівської
міської територіальної громади;
ПРОКОПОВИЧ Л. С.
Мукачівський державний університет

ВИДАВНИЧІ ПРОЕКТИ ІВАНА ФРАНКА

Франко І. як видавець – унікальне явище української культури останньої чверті ХІХ – початку ХХ ст. Він розробив теоретичні засади книговидавничої справи в Україні (низка статей на цю тему, зокрема «Кілька слів о тім, як упорядкувати і проводити наші людські видавництва», 1882), де він окреслює «Головні принципи, котрі повинні бути заховані в популярних видавництвах, коли вони мають досягнути свою ціль, т. є. правдиво просвітити народ» [1, с. 191]. На цих засадах І. Франко базував усю свою видавничу діяльність – власну, в т. ч. у 7-ми видавничих серіях, а також з залученням меценатів (А. Хойнацький та ін.), в Науковому товаристві імені Шевченка та в Українсько-руській Видавничій Спілці, до видавничих програм яких він мав безпосередній стосунок і виступав як один з головних ідеологів усіх видавничих проектів цих установ.

Ставши одним з перших теоретиків книгознавства в Україні, хто у другій половині ХІХ ст. визначив узагальнені напрями розвитку видавничої справи, І. Франко реалізував свої ідеї на практиці. Низка видавничих проектів І. Франка має унікальне значення для розвитку не тільки видавничої справи, але й є зразком упорядкування та оформлення української книжки (збірки «З вершин і низин», 1893; «Акорди», 1903) чи наукового підходу до видання наукової книжки («Апокрифи і легенди з українських рукописів» у 5-ти т., 1899 – 1910), зразків народного фольклору з фундаментальним коментарем і науковим апаратом («Галицько-руські народні приповідки» у 3-х т. 6-ти випусках, 31091 записів, 1901 – 1910, що є добрим прикладом визначних здобутків української пареміології).

Світоглядні позиції І. Франка зумовили й характер його книговидавничої і книгознавчої концепції. Видавнича діяльність І. Франка накреслила шляхи і напрями подальшої праці впродовж десятиліть, формувала тенденції видавничої справи в Україні взагалі. І. Франко та його однодумці, розпочинаючи видавничу справу, спиралися на європейський досвід, докладали зусиль, щоб ознайомити українського читача з ідеями, які були визначені в політичному і культурному житті тогочасної Європи.

За твердженням одного з визначних теоретиків книгознавства М. Мак-Люена, друковане слово створило «публіку», характерною рисою якої можна назвати її поглиблену самосвідомість із акцентом на візуалізацію щодо індивідуума, так і групи людей [2]. Власне на розширення кола цієї публіки й відповідно росту її самосвідомості, творення майбутнього нації працювали провідні українські діячі народу, зокрема І. Франко. Видавничі серії І. Франка показали, що вони були справді виданнями нового типу, видавець знаходив можливість поєднувати політичні проблеми з пропагандою знань. Видавничі серії мали чітке читацьке призначення, правила пізніше за взірць для подальшої активізації видавничої справи в Галичині для багатьох видавців та видавничих спілок.

Твори, які побачили світ у видавничих серіях І. Франка, впливали на розвиток національно-політичного руху, розширювали світогляд народу, насамперед української інтелігенції, служили суспільно-культурницьким цілям.

Видаючи серійні видання глибокого змісту і великої широти невеликим обсягом і відносно великими накладками (понад 1000 прим.), І. Франко ставив перед собою шляхетну мету – щоб добра книжка могла потрапити під селянську стріху, а, значить, стати основою духового розвитку талановитих селянських дітей.

Видавнича діяльність І. Франка стала складовою частиною національно-політичного руху, важливим чинником перетворення його в масовий. Вона формувала і розширювала коло нової української інтелігенції, яка починала працювати на громадській ниві. І. Франко був одним із чинних представників демократичної програми культурного і економічного розвитку українського народу, який прямував до політичної свободи.

Діяльність І. Франка – яскраве підтвердження тези про безумовний демократизм і гуманізм української національної ідеї.

Список використаних джерел

1. Франко І. Я. Кілька слів о тім, як упорядкувати і провадити наші людські видавництва / І. Я. Франко // Зібрання творів: у 50-ти т. – Київ : Наукова думка, 1979. – Т. 45. – С. 191.
2. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга. Становлення людини друкованої книги / М. Мак-Люен. – Київ : Ніка-центр, 2001. – С. 16–17.

УДК 39:394.3-053.4/.5(477.82):37:021(043.2)

ЧЕРНІГОВЕЦЬ Т. І.

Рівненський державний гуманітарний університет;

МІСПОК-ШУМІК А. І.

Камінь-Каширський ліцей № 1 ім. Є. Шабліовського

ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР ВОЛИНИ У ЗАПИСАХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЯК ЗАСІБ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Фольклорні записи Лесі Українки є вагомою спадщиною, що презентує художні та ігрові традиції Волині кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Тому не випадкова зацікавленість ними вітчизняних культурологів, фольклористів і педагогів (В. Скуратівський, Г. Довженко, О. Смоляк, А. Цьось). Сьогодні ця спадщина є вагомою і для бібліотечної педагогіки.

Бібліотечна педагогіка, на думку О. Матвійчук, це особливий міждисциплінарний розділ бібліотекознавства, що формується на основі синтезу з педагогікою. Предметом цієї науки є педагогічні аспекти бібліотечної діяльності.... [1, с. 26]. Актуальною вона залишається і сьогодні в умовах воєнного стану. Оптимальними виступають форми роботи бібліотек з дітьми для зняття стресових станів та емоційної напруженості. Найкраще це реалізують розважально-ігрові, пізнавальні і святкові програми (квести, ранки, естафети, змагання, ринги, свята, фестивалі, конкурси, концерти), побудовані на дитячому фольклорному матеріалі. Вони наділені позитивною енергетикою, тому дарують радість дитинства.

Для підготовки таких програм радимо використовувати фольклорні записи Лесі Українки (пісні, казки, обряди, ігри із Ковельського, Луцького та Звягельського повітів Волинської губернії, надруковані у Т. 9 Повного зібрання творів поетеси у 1977 р.). Зокрема, ігри «Пускайте нас», «Вовк», «Відьма», «Бобер», «Савка», «Рак-неборак», «Козенятко» [2, с. 103].

Проаналізуємо ігровий контекст деяких творів. Сюжетну гру в «Бобра» грали діти на вигоні (вулиці). Спочатку вибирали «бобра» та «мисливця». «Бобра» вибирали так: беруть кийка, держать правцем і кожне з дітей береться за нього одною рукою, і чия рука буде на кінці кийка, той стає за «бобра». Для вибору «мисливця» клали по одному пальцю на чие-небудь коліно, щоб кінцями зійшлися до купи, тоді хтось рахує їх:

Котилася торба з високого горба,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>